

„Muzika yra įaugusi į mano širdį...“

Vilniaus muzikos mokyklos 7 klasės moksleivių Viktorijos Jodinskaitės ir Emilijos Daukševič interviu su kompozitore **Vaida Striaupaite-Beinariene**

Nuo kada ir kaip pradėjote domėtis muzika?

Muzika pradėjau domėtis labai seniai – vos 5 metų. Į muzikos mokyklą mane nuvedė močiutė, kai pastebėjo, kad vis einu prie pianino, groju bei bandau kurti muziką. Mano pirmoji muzikos mokykla buvo Kauno Juozo Naujalio muzikos gimnazija, kur pradėjau groti fortepijonu. Vėliau perėjau į muzikologijos skyrių. Jame kompoziciją man dėstė Algirdas Brilius, kuris dar labiau sudomino muzika bei paskatino ją kurti.

Koks Jūsų pirmasis sukurtas kūrinys?

Mano pirmasis nedidelis muzikos kūrinukas buvo daina „Mamytei“, kurios neužrašiau ir nebeatsimenu, todėl dabar mokydama mokinius visada sakau ir patariu užsirašyti tuos pirmuosius mažus kūrinukus, kad užaugę turėtų ką prisiminti bei paklausyti.

Ar turėjote autoritetą pagal kurį pradėjote kurti muziką?

Autoritetų turėjau daug, bet viena iš labiausiai paskatinusių mane kurti buvo Zita Bružaitė. Ji – jaunųjų lietuvių kompozitorių mokytoja, kuri labai mokėjo atskleisti muzikos įdomiasias puses. Mes eidavome į bibliotekas, kuriose klausydavome Broniaus Kutavičiaus, Juliaus Juzeliūno, Stasio Vainiūno ir daug kitų kompozitorių muzikos. Viena įdomiausių tuo metu buvo Broniaus Kutavičiaus muzika, nes tuo metu buvo jo kūrybinis pakilimas. Iš užsienio kompozitorių – Sergėjus Rachmaninovas, Sergėjus Prokofjevas, kurie irgi buvo mėgiami.

Ar Jūsų tėvai taip pat muzikantai?

Mano abudu tėvai inžinieriai, o muzikuoti labiausiai skatino mano seneliai, nors jie irgi ne muzikantai, bet labai mylėjo muziką ir, netgi, pirmomis dienomis į muzikos mokyklą mane vedžiojo ne tėvai, o seneliai.

Tikriausiai nuo pat vaikystės norėjote savo gyvenimą sieti su muzika?

Taip, nuo pat vaikystės mano svajonių profesija buvo tapti mokytoja. Visada sakydavau, kad būsiu mokytoja ir kad mokysiu vaikus groti fortepijonu. Nesitikėjau, kad būsiu dar ir kompozicijos mokytoja. Muzika mane traukė nuo mažens. Man labiau patiko kurti, o ne

mokytis kūrinių. Atsimenu, kai reikėdavo groti fortepijonu, pasistatydavau laikrodį ir grodavau užsibrėžtą valandą, o kurdama muzika – prarandu laiko nuovoką.

Ar turite mėgstamiausių savo kūrybos ar kitų kompozitorių kūrinių?

Savo mėgstamiausio kūrinio neturiu, nes visi vienodai man patinka. Tačiau į savo kūrinius žiūriu gan kritiškai, vis norisi juos tobulinti, gerinti. Bet esu parašiusi kūrinių, kurie yra skirti tam tikriems žmonėms ir man jie yra ypač brangūs. Pavyzdžiui, „Neperskaitytą knygą“ paskyriau savo profesoriui Juliui Juzeliūnui, ir šis kūrinys yra susijęs su mūsų paskutine pamoka, susitikimu. Labai mėgau klausytis Sergėjaus Rachmanovo II koncertą. Taip pat patiko Pjero Bulezo muzika.

Kas labiausiai įsiminė studijų metu?

Labiausiai įsiminė pamokos pas profesorių J. Juzeliūną. Man buvo didžiausia laimė, kad patekau pas jį, nes buvau viena paskutiniųjų jo studentė. Studijuoti pas tokios turtingos dvasios ir išminties turintį žmogų yra tikra dovana. Studijų metais išgirsti jo posakiai, patarimai, ne tik muzikoje, bet ir gyvenime, liko be galo vertingi. Pavyzdžiui, kai kūrimo metu sakydavau, kad nebeturiu iš ko semtis minčių, nebežinau naujų sąskambių, jis man atsakydavo: važiuotum su sunkvežimiu per mišką ir užklimptum, tai tikriausiai nestovėtum, o grįžtum atgal ir rinktumėis kitą kelią. Dar keli įsiminę patarimai: atrask tą mažą nuodėmėlę savo kūryboje, nes jau labai tvarkingai groji arba įdėk daugiau druskos ir pipirų!

Ar turite įsimintinų koncertų ar pasirodymų?

Pirmas didesnis mano pasirodymas buvo, kai važiauvau į fortepijoninės muzikos festivalį Klaipėdoje. Dar besimokydama visada norėjau pagroti baltu fortepijonu ir, kai atvažiavom į Klaipėdą, į menų fakultetą, aš įėjau į salę ir prieš save išvydau baltą fortepijoną. Prieš kiekvieną pasirodymą be galo jaudindavausi, nes komisijoje sedėjo J. Juzeliūnas, O. Balakauskas. Visada nerimavau, ką pasakys ir kaip sureaguos į mano pasirodymą.

Ar Jūsų šeima taip pat muzikuoja?

Mano visa šeima muzikuoja. Vyras Robertas Beinarius – obojininkas, vyresnioji dukra groja arfa, jaunesnioji – fleita, o jauniausias sūnus ruošiasi stoti į M. K. Čiurlionio mokyklą ir tikriausiai seks tėčio pėdomis – rinksis obojaus specialybę. Šeimai kuriu daug kūrinių – jie prašo, ir man malonu jiems kurti.

O kaip susipažinote su vyru? Gal suvedė muzika?

Taip! Mes mokėmės Juozo Naujalio muzikos mokykloje nuo pat pirmos klasės, bet dar nepažinojom vienas kito. Labiau susidraugavom paskutinėse klasėse, bet įdomiausia tai, kad ir jį seneliai atvedė į muzikos mokyklą, o jo senelis buvo kompozitorius, kuris buvo labai geras J. Juzeliūno draugas.

Ar dažnai koncertuojate kartu su savo šeima?

Dažniausiai koncertuojame per šeimos šventes, įvairiausius giminės susitikimus. Kadangi vyro šeimoje visi muzikantai, mūsų šeimos susibūrimai būna išties smagūs ir linksmi. Kiekvienam svarbu pasireikšti ir parodyti naujus kūrinus. Taip pat nemažai laiko praleidžiame grodami namuose. Dažnai jauniausias sūnus sukviečia visus į kambarį ir sako: „Va, dabar grosim naują mano kūrinį „Drakono bėgimas...“ Jam vos septyneri, o kuria labai įdomius kūrinėlius. Jis nuo pat vaikystės augo apsuptas muzikos, nes augindama sūnų namuose, nenustojau kurti.

Vidurinioji dukra, būdama 6-7 metų, taip pat kūrė, tačiau vėliau pradėjo spausti mokslai ir muzikavimas, dėl to kūryba šiek tiek nukentėjo. Vyriausioji dukra labiau linksta prie knygų ir rašymo.

Gal užsiimate kokia kita veikla?

Užsiimu organizacine veikla. Prieš penkerius metus kilo mintis surengti lietuviškos muzikos festivalį, nes manau, kad lietuviškos muzikos koncertų nėra daug. Iš tiesų ši idėja kilo dėl to, kad šiuolaikinis jaunimas labiau pažintų mūsų lietuvišką muziką ir galiu pasakyti, kad visi labai įsitraukė į šią veiklą. Noriai dalyvavo ir mėgavosi muzikuodami. Aš manau, kad vaikai per pasirodymus koncertuose labiau įsijaučia ir tai juos skatina labiau tobulėti. Šis festivalis vyksta kas du metus, pavasarį. Kiekvienais metais dalyvauja vis daugiau žmonių. Taip pat kiekvieną kartą minime skirtingo kompozitoriaus sukakties metines. Pirmaisiais metais festivalis buvo skirtas Čiurlioniui, antraisiais – Dvarionui, o šiemet minėsime Juzeliūno metines.

Balio Dvarionio mokykla – viena garsiausių, ar jaučiate, kad čia susirenka gabesni vaikai?

Nepasakyčiau, kad gabesni, manau gabių mokinių yra kiekvienoje muzikos mokykloje. Mūsų mokykloje yra labai gera atmosfera, kuri skatina tobulėti ir visada jaustis gerai. Kūrybiškam žmogui yra labai svarbi aplinka, juk save turi atskleisti ne vien grodamas, bet ir kitiems parodydamas savo galimybes. Mūsų mokyklos vaikai yra bendraujantys, geranoriški. Net einant koridoriu gali kiekviename įžvelgti skirtingą asmenybę. Tad mes patys sukuriame tokią aurą. Taip pat daug kas priklauso nuo mokytojų. Mūsų mokytojai yra savo srities specialistai, mylintys savo darbą ir atsiduodantys pilna širdimi. Jie nori padėti vaikams, suteikti galimybę ne tik išmokyti kūrinį, bet jį savaip pristatyti.

Ar mokiniai ateidami pas jus nori tapti muzikantais?

Labai nedidelė dalis vaikų tampa muzikantais. Kiekvienais metais įstoja į aukštąją mokyklą apie 10 mokinių. Dauguma jų ateina savo noru pasimokyti muzikos, išreikšti save. Mokytojai tikrai labai motyvuoja ir visada mokiniai sulaukia paskatinimų. Labai svarbu yra turėti šalia savęs žmogų, kuris ne tik drausmės ir klaidas skaičiuos, bet ir pagirs, paskatins, išmoks mylėti muziką.

Kokie dar turite pomėgių?

Labai mėgstu skaityti knygas. Šiuo metu neturiu laiko, bet vasaromis didžiąją savo laiko dalį

skiriu skaitymui. Daugiausiai skaitau biografines knygas apie menininkus, kompozitorius, dailininkus. Taip pat anksčiau buvau susidomėjusi daile, tačiau dabar tą sritį esu apleidusi. Daug keliaujame su šeima po Lietuvą, nes koncertuojame įvairiuose miestuose. Labai myliu Lietuvą ir didžiuojuos, kad joje gimiau. Aplankydama vis kitą miestą susipažįstu su visai kitokiais žmonėmis, jų mąstymu, kultūra.

Kada dažniausiai kuriate muziką?

Po darbo reikia rūpintis šeimyniniais reikalais. Dažniausiai prisėdu arba labai vėlai vakare, arba anksti ryte. Kadangi mokykloje visas veiksmas yra po pietų, tai man rytai būna laisvi. Kaip sakiau anksčiau – mokykloje yra kūrybinė aura, tad labai mėgstu ateiti ryte ir kelias valandas pasinerti į muziką.

Ar būna dienų kai nėra minčių, įkvėpimo kurti?

Be abejo, pasitaiko tokių dienų, tačiau profesorius sakydavo, kad nieko be darbo nepasieksi. Niekada nepavyksta iš karto pasinerti į muzikos pasaulį, pamiršti visus rūpesčius ir darbo reikalus. Stengiuosi semtis įkvėpimo iš dailės kūrinių, knygų, aplankytų vietų. Labai mėgstu naujų garsų išgirsti gamtoje ir juos imituoti. Parašiau kūrinį „Lietaus žaidimai“, kai šalia į stogą barbeno lietaus lašeliai. Gamta – lyg paslaptinga karalystė, kurioje glūdi įvairiausi garsai, virpesiai, sąskambiai, šnaresiai, kurie sukuria tam tikrą ritmiką. Labai mėgstu išradinėti savo instrumentus. Buvau pririšusi guminį kamuoliuką prie virvutės ir daužiau jį į kankles, garsas gavosi ištis įdomus. Tokie įvairiausi būdai mane įkvėpia ir skatina kurti.

Ar savo mokinius taip pat stengiatės pratinti prie tokių naujoviškų garsų išradimų?

Kiekvieną savo mokinį mokau individualiai, nes kiekvienas labai skirtingas ir savaip supranta muziką. Aišku turiu mokymo metodiką. Dažniausiai mokslo metus pradedame sukurdami variacijas, paskui fugas, polifoninius kūrinius, bet labiausiai skatinu kurti, pasitelkiant savo vaizduotę. Stengiuosi pajvairinti garsų akiratį, išrasti įvairių išraiškos priemonių. Dažnai paprašau atnešti kitai pamokai savo sukurtų akordų, bet ne įprastų, o savitų. Svarbiausia yra atrasti savo muzikos stilių ir po to jį techniškai išpildyti.

Jums labiau patinka mokyti vaikus ar kurti?

Vienodai mėgstu abu šiuos dalykus. Be galo myliu vaikus, tačiau kūryba užima taip pat svarbią vietą mano gyvenime.

Ar studijų metu nekildavo mintys, kad kažkas nepavyks? Neturėjote atsarginio plano šalia muzikos?

Vienu momentu kilo mintis, kai iš fortepijono pamokų perėjau į muzikologijos kursus. Svarsčiau apie žurnalistiką, tačiau supratau, kad muzika yra įaugusi į mano širdį ir niekada nepasigailėsiu savo sprendimo tapti mokytoja ir skleisti savo muziką pasauliui.

Dėkojame už pokalbį.

2016m. kovo mėn.